

GPF 2021 - 2023

Gemensamma planeringsförutsättningar

Innehållsförteckning

1	Planeringsförutsättningar	3
2	Styrmodell	7
2.1	Vision – Det öppna Hallsberg	7
2.2	Värdeord	7
2.3	Strategiska områden	7
3	Driftbudget 2021 – 2023	9
4	Resultatbudget 2020 – 2021	10
5	Investeringar 2021 -2023	10
6	Effektiviseringar	12
7	Uppdrag till nämnderna	12

1 Planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningar utarbetas årligen och anger ekonomiska förutsättningar för fortsatt arbete med mål och budget i det kommunövergripande perspektivet.

Förutsättningarna innehåller ekonomiska ramar för förvaltningarnas planering och utarbetande av nämndplaner och anvisningar och direktiv för målarbetet.

De synnerligen osäkra planeringsförutsättningarna på grund av pågående pandemi gör att årets GPF tas fram med beslutad Mål och budget för 2020-2022 som grund. De flerårsplaner för åren 2021 och 2022 med ekonomiska ramar som fastställts i Kommunfullmäktige kommer att gälla med vissa justeringar. För år 2023 har uppräkningsgjorts för löner och priser.

Nämndernas dokument framställs utifrån de Gemensamma Planeringsförutsättningar och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige fastställer i juni 2020. Varje nämnd beslutar om Mål och Budget i början av hösten. Under september-oktober pågår beredningen av det förslag till Mål och Budget för 2021-2023 som kommunfullmäktige beslutar om i november 2020.

Nytt för året är att kommunfullmäktige ger nämnderna uppdrag i form av effektiviseringsuppdrag och utredningsuppdrag. Uppdragen finns i kapitel 7.

Vårpropositionen (VÅP) 2020

I april 2020 presenterade regeringen vårpropositionen. Den syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2020-2022. Vårändringsbudgeten anger förändringar i 2020 års budget.

Några av satsningarna:

- Generella medel till kommuner och regioner, 20 mdkr
- Utökat anslag för att ersätta merkostnader pga covid-19 inom hälso- och sjukvård samt omsorg, 2 mdkr. Det var en ökning från tidigare anslag som var 3 mdr kr.

Ytterligare åtgärder med anledning av pandemin

- Äldreomsorgslyft, 2,4 mdr kr för år 2020-2021. Personal inom äldreomsorgen får möjlighet att utbilda sig till vårdbiträde eller undersköterska på betald arbetstid. Fler fasta anställningar möjliggörs också. Staten och arbetsgivaren delar på finansieringen.
- Ytterligare generella statsbidrag till kommuner och regioner på 6 mdkr varav 3 mdkr till kommunerna.

I april 2020 beslutade Riksbanken att lämna reporäntan oförändrad på 0 procent. Riksbanken utesluter inte att räntan kan komma att sänkas längre fram, och flaggar nu för låga räntor under lång tid framöver.

Bokslut 2019

Balanskravsresultatet uppgick till 27,5 mkr. Det motsvarar 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Nämndernas överskott uppgick till 12,7 mnkr. I övrigt var skatteintäkter och generella statsbidrag högre än budget och låga räntenivåer bidrog till lägre finansiella kostnader. Kommunen har som mål att ha ett resultat som motsvarar 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket innebär resultatnivåer på ca 16 mnkr.

Budget 2020 och tertialrapport

Det budgeterade resultatet för 2020 uppgår till 15,8 mnkr vilket motsvarar 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Efter tertialrapporten till och med april 2020 är prognosen en budgetavvikelse med – 0,6 mnkr. Nämndernas beräknade budgetavvikelser uppgår sammanlagt till -3,5 mnkr. För finansieringen är prognosen en budgetavvikelse med + 2,9 mnkr, och avser i huvudsak underskott på skatteintäkter och överskott på generella statsbidrag utifrån SKR:s samlade prognos i april 2020.

Befolkningsutveckling

Efter några år med ökat invånarantal minskade folkmängden under 2019 med 22 invånare. Efter nyproduktion av 48 lägenheter med inflyttning i kvarteret Lien på norr i Hallsberg under våren 2020 antas nu en nettoinflyttning under planperioden. Utgångsläget är befolkningsantalet per 31/12 2019, 15 932 invånare. Till och med första kvartalet 2020 uppgick folkmängden till 15 971 invånare. Det är en ökning med 39 invånare sedan årsskiftet. Under helåret 2020 har en uppskattning av befolkningsökningen gjorts till 16 020. En ny befolkningsprognos är beställd och kommer användas i den fortsatta budgetprocessen.

Skatteprognos

Den 29 april 2020 presenterade SKR den skatteprognos som ligger till grund för beräkning av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. I förhållande till beslutad Mål och Budget för 2020-2021 beräknas de totala intäkterna bli 28,2 mnkr respektive 7,2 mnkr och 5,9 mnkr *lägre* respektive år.

De välfärdsmedel som beslutades om i riksdagen i februari 2020 är engångsbelopp för året och utbetalning har påbörjats. De välfärdsmedel som föreslås i vårändringsbudgeten kommer beslutas i riksdagen i juni 2020. Utbetalning sker under resterande del av året.

De krispaketet föreslagna av regeringen för att kompensera skattebortfall pga av pågående pandemi beslutas också i samband med vårändringsbudgeten i juni. 15 mdr kronor föreslås tillföras kommunerna för att möta lägre skatteutveckling.

Enskilda näringsidkare och handelsbolag får avsätta 100 procent av vinsten till en periodiseringsfond. Dessa medel ska återföras för beskattning i företagen under åren 2020-2025. Detta är neutralt för kommunerna då både skatteintäkter och statens kompensation/avdrag tar ut varandra.

Ytterligare generella statsbidrag på totalt 6 mdkr innebär 4,6 mnkr till Hallsberg år 2020.

<i>Belopp i tkr</i>	2020	2021	2022	2023
Förändring pga lägre invånarantal nov 2019	-2 082	0	0	0
Välfärdsmedel - beslut februari	2 709	0	0	0
Välfärdsmedel - (VÄB)	5 410	0	0	0
Totalt nya välfärdsmedel	8 119	0	0	0
Skatteprognosen 2020-04-29	-28 235	-7 176	-5 875	iu
Kompensation Covid-19 (VÄB)	16 229	13 524	13 524	0
Kompensation Covid-19 Periodiseringsfond	8 115	0	0	0
Återföring periodiseringsfond (6 år 2020-2025)	-1 353	-1 353	-1 353	-1 353
Ytterligare generella statsbidrag 2020-05-18	4 637	0	0	0
Förändring pga Covid-19	-607	4 996	6 297	-1 353

SKR:s Ekonomirapport

Den 11 maj 2020 presenterade SKR sin Ekonomirapport med bedömning av det kommunalekonomiska läget och prognos för den ekonomiska utvecklingen för kommuner och regioner. I rapporten konstaterar de att kommuner och regioner gick in i 2020 inställda på ett år med en ansträngd ekonomi till följd av att konjunkturen försvagats kombinerat med ett högt demografiskt tryck. Ingen kunde då ana att den nu pågående coronapandemin skulle få så stor påverkan på såväl verksamhet som de ekonomiska förutsättningarna.

I världsekonomin sker just nu en extremt snabb nedgång i produktion och sysselsättning till följd av pandemin. Den svenska ekonomin, som försvagades redan 2019, drabbas nu av både sjunkande inhemsk efterfrågan och fallande export.

I nuläget är alla konjunkturbedömningar ytterst osäkra vilket märks på de stora variationerna som kommer från olika bedömare. SKR:s tidigare prognoser har bytts ut mot kalkyler och nu senast mot scenarier. Detta visar på att osäkerheten kring de ekonomiska bedömningarna har stegrats under våren.

SKR har i sina bedömningar valt att göra beräkningarna baserade på ett relativt positivt scenario framåt där smittspridningen i landet antas kulminera i mitten av sommaren för att sedan mattas av mot slutet av sommaren. Inte heller en andra våg av pandemin finns med i scenarierna.

Trots att SKR utgår från ett relativt positivt scenario kommer lågkonjunkturen dröja sig kvar och det tar ända fram till 2023 innan arbetsmarknaden är i balans igen. För att detta ska ske krävs att både BNP och sysselsättning stiger snabbt för att nå dit.

Den minskande sysselsättningen gör att hela summan av utbetalda löner blir lägre 2020 än 2019. Effekten av det blir att skatteunderlaget ökar ytterst långsamt. En ökning av skatteunderlaget ska täcka kostnader för både ökade priser och löner samt en växande

befolkning. Skatteunderlagets långsamma ökning innebär en real urholkning av skatteintäkterna per invånare.

För att motverka krisen har staten lagt krispaket för både privat och offentlig sektor som fram till den 8 maj hade en beräknad påverkan på statens budget med cirka 185 mdr, i den senaste uppdaterade informationen från regeringen den 14 maj uppgår vidtagna åtgärder till 240 mdr kr.

För kommunernas del är det för tidigt att ge en bild av de ekonomiska konsekvenserna. Det är oklart om de åtgärder staten hittills aviserat och de ytterligare åtgärder som eventuellt kommer utlovas, kommer att täcka de merkostnader som uppkommer på grund av pandemin.

För Hallsbergs del innebär den nya situationen inte bara de redan kända utmaningarna som fanns med i kommunens beslutade budget för 2020-2022, utan pandemin och dess konsekvenser påverkar både verksamhet och ekonomi. Kommunens skatteintäkter minskar enligt SKR:s scenario avsevärt jämfört med våra tidigare prognoser. Statens kompensation för skattebortfallet i samband med vårändringsbudgeten uppväger i nuläget detta inte fullt ut.

Ekonomiska ramar

Kommunfullmäktige fastställde i december 2019 Mål och Budget för 2020-2022. I de ekonomiska ramarna för 2021-2023 är utgångspunkten de fastställda ramarna för 2021-2022. För år 2023 har uppräknings gjorts.

Nämndernas budgetramar har reducerats med lägre lönekomensation. Kompensationen har minskat från 3 procent till 2,3 procent.

De medel på 10,5 mnkr som reducerades i Bildningsnämndens budgetram år 2021 har återlagts. Ytterligare 2 mnkr föreslås i och med tertialrapporten 2020 utöka Bildningsnämndens ram för ökade kostnader. Dessa 2 mnkr föreslås kvarstå under hela planperioden.

Det finansiella resultatmålet om 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag har följts under planperioden. För att klara en budget i balans med bibehållet finansiellt resultatmål på 1,6 procent krävs att de effektiviserings- och utredningsuppdrag som föreslås i de gemensamma planeringsförutsättningarna genomförs.

2 Styrmodell

En styrmodell är ett ramverk som anger grundprinciper för styrning av verksamhet och beteenden. Utöver verksamhetens grunduppdrag och lagstiftning är kommunens vision och värdeord övergripande och grundläggande för Hallsbergs kommuns styrning.

2.1 Vision – Det öppna Hallsberg

Visionen anger färdriktningen på sikt och syfta till att skapa en samsyn kring kommunens utveckling. All kommunal verksamhet ska utgå från visionen.

Det öppna Hallsberg innebär att alla välkomna, oavsett vem man är, var man kommer från och vart man är på väg. Den trivsamma blandningen av landsbygd, natur och samhällen erbjuder livskvalitet och upplevelser för alla. Det lokala näringslivet visar framåtanda och drivkraft, och utvecklar både region och individer. Våra goda kommunikationer med omvärlden skapar möten och formar Hallsberg till en kommun som alltid är vaken. De kommunala verksamheterna verkar nära individen, erbjuder ett professionellt bemötande och är lyhörda för idéer och synpunkter. Vi ser positivt på framtiden och tar långsiktigt ansvar för nuvarande och kommande utmaningar.

2.2 Värdeord

Värdeorden glädje, driv och öppenhet beskriver kommunens grundläggande värderingar som ska genomsyra all verksamhet och vägleda medarbetare och förtroendevalda i samtliga möten.

Glädje

Hallsbergs kommun, såväl organisation som geografiskt område, kännetecknas av varierande mötesplatser där människor känner glädje och stolthet. Glädjeämnen i vardagen finns bland annat i kommunens varierande och fina natur och i det rika föreningslivet. Vi bemöter varandra med respekt, inspirerar och ger varandra kraft och energi.

Driv

Här får man saker gjorda. Man är snabb till beslut och entreprenörskap är ett honnörsord. Vi fångar upp goda idéer och omsätter dem i verklighet. De kommunala verksamheterna kommunicerar tydligt och öppet, och beundras för sin förmåga att ta hand om synpunkter och utveckla kvaliteten.

Öppenhet

I dialog med invånare och näringsliv utvecklas hela kommunen. Vi tar intryck av goda idéer och stora förändringar är alltid väl förankrade och påverkade av dem som berörs. Vi är stolta över vårt integrationsarbete och öppna för mångfald. Hallsberg är alltid öppet och vi erbjuder service dygnet runt.

2.3 Strategiska områden

Strategiska områden är kommunens väg för att nå visionen och har delats in i fyra områden som är viktig för att styra, leda och följa upp mot. Strategiska områden är målområden för prioritering och utveckling. Till varje område finns en övergripande målformulering. Målformuleringen har reviderats något från tidigare år. Inga nämndmål

anges i planeringsförutsättningarna utan respektive nämnd ska till varje område prioritera och precisera nämndmål för sitt uppdrag och kommunens utveckling. Tidigare nämndmål och indikatorer är vägledande för det fortsatta arbetet med att formulera mål och mått. Praktisk vägledning och anvisningar kommer att anges i mallar och anvisningar för utarbetandet av nämndplaner.

Strategiskt område – Hållbar kommun

Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart samhälle, där människors livskvalitet ökar.

Strategiskt område – Livslångt lärande

Allas lika rätt till en bra utbildning är en förutsättning för ett samhälle där alla ges möjligheten till ett gott liv. Kommunen ska verka för ett lärande genom hela livet.

Strategiskt område – Alla inflytande

Hallsbergs kommun ska värna om och samverka med kommuninvånarna och vara lyhörd för idéer och synpunkter.

Strategiskt område – God service

Representanter för Hallsbergs kommun ska alltid ge ett professionellt bemötande och god service.

3 Driftbudget 2021 – 2023

<i>belopp i tkr</i>	Budget 2021	Flerårsplan 2022	Flerårsplan 2023
Kommunfullmäktige	-575	-592	-610
Kommunstyrelse	-49 342	-50 565	-51 086
- därav planeringsreserv	-6 200	-6 200	-6 200
Drift- och Servicenämnd	-31 123	-31 553	-33 244
- därav Skattefinansierad verksamhet	-31 123	-31 553	-33 244
- därav Avgiftsfinansierad verksamhet (VA)	0	0	0
Bildningsnämnd	-352 601	-350 322	-357 872
Social- och arbetsmarknadsnämnd	-348 682	-356 926	-364 051
Nytt särskilt boende		-30 000	-30 900
Taxe- och avgiftsnämnd	0	0	0
Revision	-690	-690	-690
Valnämnd	-25	-600	-25
Överförmyndarnämnd	-1 719	-1 771	-1 824
Transfereringar	-134 974	-138 915	-143 082
Strukturåtgärder utv och förnyelse	-14 200	-6 800	4 800
Delsumma verksamheterna inklusive interna poster	-933 931	-968 734	-978 584
Finansiering inkl rensning interna poster	66 310	70 810	70 810
Gamla och nya pensionsutbetalningar	-25 427	-26 190	-26 790
Årets nyintjänad förmånsbestämd ålderspension	-9 690	-9 981	-10 381
Avgiftsbestämd ålderspension	-29 317	-30 197	-31 197
Verksamhetens nettokostnader	-932 055	-964 292	-976 142

4 Resultatbudget 2020 – 2021

<i>belopp i mnkr</i>		Budget 2021	Flerårsplan 2022	Flerårsplan 2023
Verksamhetens nettokostnader		-932,1	-964,3	-976,1
Avskrivningar		-28,9	-30,3	-31,9
Verksamhetens nettokostnader		-961,0	-994,6	-1 008,0
Skatteintäkter	Not 1	726,7	754,4	783,2
Generella statsbidrag och utjämning	Not 2	258,8	265,8	251,2
Verksamhetens resultat		24,5	25,5	26,4
Finansiella intäkter		1,3	1,3	1,3
Finansiella kostnader		-10,0	-10,5	-11,0
Resultat före extraordinära poster		15,8	16,3	16,6
Årets resultat		15,8	16,3	16,6
Not 1				
Skatteintäkter		726,7	754,4	783,2
Slutavräkning		0,0	0,0	0,0
Preliminär slutavräkning		0,0	0,0	0,0
Summa skatteintäkter		726,7	754,4	783,2
Not 2				
Inkomstutjämningsbidrag		180,9	182,1	182,5
Kostnadsutjämning		14,7	23,5	26,2
Regleringsbidrag/avgift		20,5	17,7	13,5
Strukturbidrag		0,0	0,0	0,0
Utjämningsbidrag LSS		-8,8	-8,9	-8,9
Ers moms lokalhyra		0,3	0,3	0,3
Kommunal fastighetsavgift		39,0	39,0	39,0
Krispaket - Covid-19		13,5	13,5	0,0
Krispaket - Covid-9 återföring per-fond		-1,4	-1,4	-1,4
Ytterligare statsbidrag maj 2020				
Summa generella statsbidrag/utjämning		258,8	265,8	251,2
Totalt		985,4	1 020,2	1 034,4

5 Investeringar 2021 -2023

Planeringen av investeringar beslutas i form av investeringsramar för kommande treårsperiod. Planeringen sker utifrån tidigare investeringsplaner och uppdaterade behov av investeringar som redovisats under budgetprocessen. Ramarna anger planeringsutrymmet inför fortsatt detaljplanering och beslut om specifika investeringsprojekt. De totala investeringsramarna för åren 2021-2022 är justerade i förhållande till Mål och budget 2020-2022. För år 2023 är investeringsramarna på lägre än för år 2022.

Planerade investeringar omfattar investeringar i egen verksamhet och investeringar i infrastruktur, omsorg och samhällsutvecklande åtgärder. Investeringsbudgeten bygger på ett antal bedömda investeringsbehov och därtill en första uppskattad investeringspeng. Under höstens fortsatta arbete med mål och budget samt detaljbudget kommer ytterligare beräkningar att genomföras av planerade projekt och behov plus att ytterligare projektbehov kan tillkomma eller tas bort vilket innebär att planerade investeringsramar kan komma att förändras. Det kan även innebära att investeringar kan omfördelas mellan respektive nämnd och strategisk investering samt mellan åren. Under planperioden planeras för bland annat en ny förskola i centrala Hallsberg, renovering av Samzeliiviadukten samt åtgärder i Centrumhuset. Kommunstyrelsen fattar löpande beslut om strategiska investeringsprojekt inom utrymmet för planerade ramar.

Investeringsområden, belopp i tkr	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Skattekollektivet:			
Kommunstyrelsen	2 000	1 500	1 500
Drift- och servicenämnd	7 200	7 200	7 200
Bildningsnämnd	1 800	1 800	1 800
Social- och arbetsmarknadsnämnd	1 500	1 500	1 500
Trafiksäkerhetsobjekt	1 000	1 000	1 000
Strategiska investeringar	88 500	102 000	72 000
- varav beslutat:			
Ombyggnad kök SUF	1 500		
Summa skattekollektivet	102 000	115 000	85 000
Avgiftskollektivet VA	29 600	23 000	23 000
Totalt	131 600	138 000	108 000

6 Uppdrag till nämnderna

- **I alla nämnder krävs effektiviseringsåtgärder** för att möta kostnadsökningar och behov av verksamhetsförändringar. Kommunstyrelsen, Bildningsnämnden, Social- och arbetsmarknadsnämnden samt Drift- och Servicenämnden får i uppdrag att ta fram och presentera förslag till kommande års effektiviseringar. Förslagen ska innehålla syfte, tidplan, effekt på verksamhet och ekonomi. Effektiviseringsåtgärderna kan innehålla både sänkta kostnader, högre intäkter eller en kombination av båda. De föreslagna åtgärderna kan vara tillfälliga ett visst år eller bestående. För att hinna få full effekt på åtgärderna inom planeringsperioden bör starttidpunkten planeras till år 2021. Förslagen kommer att ingå i det fortsatta arbetet med mål och budget 2021-2023 och uppgå till minst 2,5 procent av respektive nämnds budgetram. **Effektiviseringsförslagen ska återrapporteras till ekonomiavdelningen senast 14 september.**
- **Kommunstyrelsen** får i uppdrag att utreda och ta fram förslag på hur det fortsatta arbetet med befolkningsprognoserna kan utvecklas. **Uppdraget ska återrapporteras till ekonomiavdelningen senast 1 september.**
- **Kommunstyrelsen** får i uppdrag att arbeta fram en reviderad lokalförsörjningsplan. **Uppdraget ska återrapporteras till ekonomiavdelningen senast 1 september.**
- **Social- och arbetsmarknadsnämnden** får i uppdrag att utreda och ta fram förslag på bemanning och organisation av vård- och omsorgsboendeplatser inom hela kommunen och med särskilt fokus på det nya boendet. **Uppdraget ska redovisas till ekonomiavdelningen senast den 1 oktober.**
- **Social- och arbetsmarknadsnämnden** får i uppdrag att följa upp projekt heltid som norm samt redovisa resultat och planer för fortsatt utveckling tillsammans med en utvärdering av delade turer. **Uppdraget ska redovisas till ekonomiavdelningen senast den 1 oktober.**
- **Bildningsnämnden** får i uppdrag att utreda hur grundskolan skulle kunna organiseras för en högre måluppfyllelse. **Uppdraget ska redovisas till ekonomiavdelningen senast den 14 september.**
- **Drift- och Servicenämnden** får i uppdrag att utreda förutsättningar för att öka andelen biodrivmedel eller andra alternativ för minskad miljöpåverkan i kommunens fordonsflotta. Samtidigt ska konsekvenserna analyseras och åtgärder genomföras så att kostnadsnivån ligger kvar eller minskar jämfört med 2020. **Uppdraget ska redovisas till ekonomiavdelningen senast den 14 september.**

Utredningsuppdragen ska ha fokus på effektivisering, kostnadsreducering samt ökad kvalitet och måluppfyllelse. Uppdragen ska användas som underlag i den fortsatta budgetprocessen 2021-2023.